RYNEK METALOWY i MASZYNOWY

PIERWSZY POLSKI TYGODNIK DLA HANDLU I PRZEMYSŁU METALOWEGO, MASZYNOWEGO, MATERJAŁÓW BUDOWLANYCH ORAZ BRANŻ POKREWNYCH

TRZY BEZPŁATNE DODATKI „ELEKTRO- I RADJOTECHNIKA", „PRZEGLĄD DOSTAW" ORAZ „POSTĘPY W PRZEMYŚLE"

PRZEDPŁATA: Kwartalnie 4½ zł. Dla Gdańska 4½ guld., dla Niemiec 4½ mk. Dla Ameryki 1 dolara kwartalnie.

CENY OGŁOSZEŃ: 1/1 str. 100 zł, 1/2 str. 60 zł, 1/4 str. 35 zł, 1/8 str. 20 zł, 1/16 str. 10 zł. Ogłoszenia na okładce z dopłatą. W Gdańsku te same ceny w guldenach. — Ogłoszenia z zagranicy oblicza się według osobn. taryfy. W wydaniach specjalnych obowiązuje inna taryfa.

Redakcja i Administracja
Poznań, Wielka 10. Telefon 22-77

Wyłączne zastępstwo na Gdańsk:
Biuro ogłoszeń „Devera" - Gdańsk, Langgasse 75. Telefon 11-77.

Miejscem wykonania zleceń i zapłaty jest Poznań. — Przy wszelkich kwestjach spornych miarodajny jest Sąd Powiatowy w Poznaniu.

Na wypadek zwłoki lub skargi sądowej, wszelkie rabaty upadają.

KONTO CZEKOWE: P. K. O. w POZNANIU Nr. 202-796

Nr. 35. Poznań, 3 września 1926 Rok VI

TREŚĆ NR. 35:

U progu drugiego pięciolecia.

Działalność Targów Wschodnich, kolejne fazy ich stopniowego rozwoju i ewolucyjna linja polityki stanowiły zawsze wierne odzwierciedlenie położenia ekonomicznego Rzeczypospolitej.

W ramach ogólnych swych zadań i celów, z właściwą sobie zdolnością do akomodacji, umiały one dotychczas zawsze konkretny program każdej corocznie na nowo rozpoczynanej kampanji przystosować ściśle do każdoczesnej zmiany sytuacji gospodarczej w kraju i w służbie dla publicznego dobra podporządkowywały się karnie nakazom gospodarczym chwili i aktualnym wymogom ogólno - państwowej polityki gospodarczej.

Tegoroczna, szósta z kolei, kampanja Targów Wschodnich przypada na chwilę osobliwą w życiu gospodarczem Państwa. Od placówki do placówki idzie po kraju jakby świeży powiew energji, budzącej się na nowo z letargu do czynu. Dla produkcji przemysłowej i przedsiębiorczości handlowej otwierają się zewsząd nowe możliwości i pomyślne konjunktury. Polepszenie ogólnej sytuacji w kraju jest w drodze.

Pod znakiem stopniowej przemiany dotychczasowego stanu rzeczy, VI. Targi Wschodnie staną się niezawodnie nowym krokiem naprzód na drodze rozwoju tej instytucji.

Oczywista, że na przebiegu, składzie i fizjognomji tegorocznej kampanji Targów, na prądy i potrzeby gospodarczego życia tak zawsze podatnych, warunki obecnej jego fazy i konjunktury znamienne wycisną piętno. To też w myśl wskazań i haseł rzuconych z miarodajnego miejsca, przez oficjalne czynniki naszej polityki handlowej, niezależnie od charakteru międzynarodowego, który od początku nadał im rozmach właściwy i szeroki rozgłos, a który, jak z ilości zgłoszeń zagranicznych i objawiającego się zagranicą zainteresowania wnosić wolno, i w bieżącym roku w niemniejszej ujawni się mierze, **główny nacisk tegorocznej kampanji w doborze wystawców i eksponatów spoczął na propagandzie konsumcji krajowej**, na współdziałaniu zatem w kierunku **rozszerzania pojemności rynku wewnętrznego dla wyrobów rodzimej wytwórczości.**

Zgodnie z tą tendencją starano się w tym roku skupić i zobrazować na Targach te przedewszystkiem działy produkcji, których rozwój musi podnieść zdolność nabywczą jaknajszerszych warstw ludności i pośrednio przyczynić się do rozszerzenia pojemności rynku przez zwiększenie popytu za wyrabianemi w kraju artykułami powszechnego użytku.

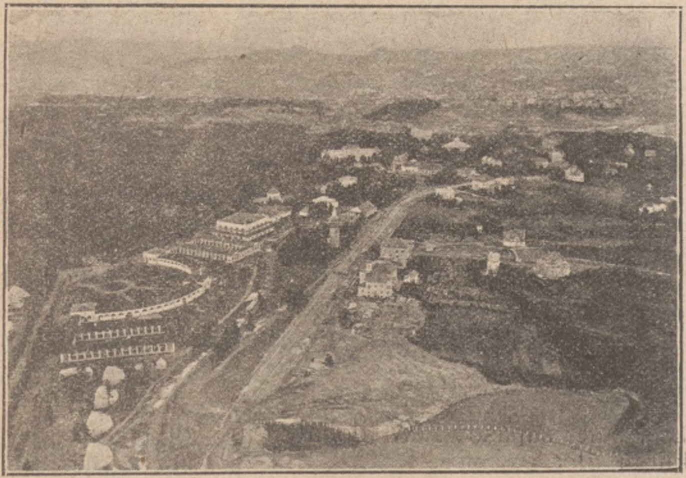
Licząc się z nastrojem społecznym i gospodarczym charakterem południowo - wschodnich obszarów Państwa, dla których odwieczna ich metropolja, Lwów, jest ośrodkiem gospodarczej grawitacji, uwzględniono w akcji organizacyjnej w szerokiej mierze interesy i potrzeby ludności rolniczej, której

dobrobyt i siła nabywcza stanowią naturalny i podstawowy rynek zbytu dla produkcji przemysłowej kraju.

To też działom rolniczym Targów Wschodnich, ku którym, w miarę jak produkty rolnicze w eksporcie polskim coraz ważniejszą zajmują pozycję, punkt ich ciężkości się przesuwa, poświęcono i tym razem baczną uwagę, organizując w porozumieniu i pod egidą organizacyj i związków gospodarczych małopolskich i górnośląskich, oprócz targów hodowlanych trzody chlewnej, owiec, drobiu, gołębi i królików, ponadto jeszcze po raz pierwszy targ hodowlany bydła rogatego i wystawę remontową koni, które to obie imprezy obudziły wśród hodowców olbrzymie zainteresowanie i będą wyrazem tej misji cywilizacyjnej, którą rolnictwo polskie ma na Wschodzie do spełnienia w kierunku racjonalnego podniesienia kultury rolnej i techniki gospodarstwa wiejskiego.

Pawilon Wystawy Drogowej.

Widok z samolotu na plac wystawowy Targów Wschodnich.

Tej samej myśli przewodniej służąc, wyodrębniono w tym roku z Targów tak ściśle z rolnictwem związany i na prowincji rolniczej oparty ich dział spożywczego przemysłu przetwórczego, który już w poprzednich kampanjach wykazywał stałą tendencję rozwoju pod względem ilości wystawców i rozmiarów zajętej powierzchni i urządzono na szerszą skalę samoistną Wystawę Spożywczą.

Obok tej Wystawy udało się dzięki ochotnej współpracy doborowego zespołu miejscowych sił fachowych ze sfer interesowanych zorganizować trzy dalsze jeszcze specjalne imprezy wystawowe, łączące cele ściśle gospodarcze i czysto praktyczne z ogólno - społecznemi, wychowawczemi i propagandowemi zadaniami.

Główny portal pałacu włókiennictwa.

W związku z temi wystawami tegoroczne VI. Targi Wschodnie, których poziom i rozmiary bynajmniej i pod żadnym względem poprzednim kampanjom nie ustępują, a w niejednym kierunku prześcigają, złożą się na całokształt obrazujący wysiłki pracy twórczej na olbrzymim odcinku społecznego i gospodarczego życia.

Z prawdziwą radością wypada na tem miejscu stwierdzić, że w całokształcie tym nie zabraknie i w bieżącym roku, jak to się już stale od trzech lat dzieje, wydatnego obesłania, zwłaszcza w dziale hodowli bydła i górniczo - hutniczym, przemysłu górnośląskiego, który na terenie Targów Wschodnich coraz ściślej się jednoczy z organizmem gospodarczym Rzeczypospolitej, zmieniając zasadniczo dotychczasowy kierunek swej orjentacji handlowej.

Idąc, jak zawsze, w przedniej straży polskiego handlu i stanowiąc emanację najbardziej żywych i aktywnych czynników naszej produkcji, ich prężności i organizacyjnej sprawności, będą w ten sposób i tegoroczne Targi Wschodnie nietylko ośrodkiem, w którym na przeciąg ich trwania skupi się cała nasza energja i wola rozkwitu ekonomicznego Państwa, ale zarazem i dźwignią dalszego postępu i ruchu, ożywiającą ducha inicjatywy i przedsiębiorczości w kraju i wprzęgającą do skoordynowanej pracy twórczej różnorodne, rozproszone i luzem idące żywioły.

Horoskopy gospodarcze.

Powszechnie zauważamy silną skłonność do optymistycznej oceny obecnego położenia gospodarczego. Optymizm budzi dwumiesięczna przeszło stabilizacja kursu złotego, czynny charakter bilansu handlowego oraz pewne zmniejszenie się bezrobocia. Nie można jednak w przewidywaniach na dalszą przyszłość biernie ulegać nowej psychozie, nabierając przekonania, że wszystko zło już się skończyło i wszelkie trudności są już poza nami. Faktycznie bowiem jesteśmy u początku drogi niezmiernie trudnej i skomplikowanej, na której nietylko piętrzą się przeszkody i trudności przyrodzone, jak brak kapitału, kredytu, organizacji pracy, metod handlowych, rutyny handlowej i t. d., a nad to wszystko czyha cały szereg niespodzianek, trudnych do przewidzenia, a tem groźniejszych dla odradzającego się życia gospodarczego, im wątlejszy jest rozpoczynający swój żywot kiełek.

Trzeba zatem zastanowić się nad tem, czy czynniki, które spowodowały zwrot ku lepszemu, posiadają cechy trwałości, czy raczej są one z natury zawodne i nietrwałe.

Obecna poprawa położenia gospodarczego wyraża się przedewszystkiem w czynnym bilansie handlowym. Na aktywność zaś bilansu handlowego złożyły się głównie następujące okoliczności:

a) urodzaj zeszłoroczny;
b) angielski strajk węglowy;
c) znaczne zmniejszenie importu;
d) niski kurs złotego.

Jak teraz przedstawia się wpływ tych czynników na obecne i przyszłe kształtowanie się naszego życia gospodarczego?

Tegoroczny urodzaj jest niewątpliwie gorszy, aniżeli zeszłoroczny, chociaż w Polsce jednak lepszy niż w innych krajach europejskich (z wyjątkiem Rumunji). Trudno podać ścisłe cyfry, gdyż nasza statystyka rolnicza wykazuje dotąd duże braki. Ogólny zbiór żyta wynosi według tymczasowych danych 5 512 000 tonn (mniej o 16 procent niż w roku ubiegłym). — Zbiór pszenicy wyraża się cyfrą 1 475 800 tonn (mniej o 6,2 proc.), owsa 3 201 200 t. (mniej o 3,3 proc.), jęczmienia 1 641 700 tonn (mniej o 2,2 proc.). Zbiór ziemniaków będzie przypuszczalnie o ca. 15 proc. niższy. Chociaż więc z roku ubiegłego pozostały znaczne zapasy w ilości około 200 000 tonn, to jednak w każdym razie w nowej kampanji nie wywieziemy tyle płodów rolnych, ile wywieźliśmy w roku zeszłym. Pomyślna konjunktura pozwoli może na wcześniejszy wywóz żyta, ale nie zwiększy wywiezionej ilości. Naogół jednak ta pozycja naszego bilansu handlowego najprawdopodobniej nie ulegnie wydatniejszemu pogorszeniu.

Kwestję zbytu węgla rozwiązał strajk w górnictwie angielskiem i to w momencie najkrytyczniejszym. Nasz śląski przemysł węglowy już w pierwszych miesiącach bież. roku zdołał do dwóch trzecich zrekompensować utratę rynku niemieckiego, lokując w krajach skandynawskich i Włoszech ca 350 000 tonn węgla miesięcznie. Strajk górników angielskich sprawił, że przemysł węglowy, wobec małej sprawności naszych kolei, a zwłaszcza naszych portów, korzystając z wszelkich możliwych dróg, wywiózł na rynki zagraniczne w czerwcu rb. 1 240 182 tonn, w lipcu już nawet 1 523 422 tonn, a w sierpniu najprawdopodobniej przekroczył cyfrę 2 miljonów tonn.

Wbrew tym imponującym cyfrom dalsze horoskopy węglowe nie są zbyt pomyślne. Po likwidacji strajku angielskiego, która niebawem nastąpić musi, według naogół objektywnych obliczeń czynników niemieckich, z polskiego eksportu 1,8 miljonów tonn w lipcu odpadnie ca 1 miljon tonn, wysyłanych obecnie do Anglji oraz ca 150 000 tonn, umieszczanych z powodu zniknięcia węgla angielskiego z rynków północno - europejskich. Do normalnego eksportu w wysokości 650 000 tonn miesięcznie dojdzie jeszcze około 100 000 tonn miesięcznego wywozu do Rosji sowieckiej oraz ewentualny kontyngent po zawarciu umowy z Niemcami w wysokości 250 000 tonn. Maksymalny więc eksport węgla polskiego — zdaniem zainteresowanych sfer niemieckich — wynosiłby ca 1 miljon tonn miesięcznie.

Utrzymanie eksportu węgla polskiego na wysokim poziomie zależy zarówno od przezornej polityki walutowej Banku Polskiego, jak i od polityki taryfowej, podatkowej i społecznej naszego rządu. Niestety, także nieskoordynowanie dążeń i celów w samym przemyśle węglowym budzi poważne obawy. Przemysłowcy węglowi bowiem powinni z konjunktury dotychczasowej korzystać nietylko w kierunku pozbycia chwilowo jaknajwiększej ilości węgla, lecz raczej w kierunku zapewnienia sobie możliwie największej ekspansji eksportowej także po ukończeniu strajku angielskiego.

Do stabilizacji znaczenia pozycji węglowej w naszym bilansie handlowym, a z nią istotnej poprawy położenia gospodarczego Polski, prowadzi wyłącznie polityka, zmierzająca do zdobycia sobie rynków bardziej stałych oraz do wzmożenia intensywności wewnętrznego życia gospodarczego, które wyraziłoby się m. in. w znaczniejszym wzroście wewnętrznej konsumcji węgla. Wzrost tego zużycia o pół miljona tonn miesięcznie nietylko zniósłby minus wywozowe, ale jeszcze zmniejszył pozycje przywozowe artykułów zagranicznych, które z pomocą tej ilości węgla zdołalibyśmy sami wytworzyć. To byłyby trwalsze i solidniejsze podstawy, na których stanąłby nasz przemysł węglowy, mogąc liczyć na względnie stałe zapotrzebowanie i bardziej pewny rynek. Od tego celu jesteśmy jeszcze bardzo oddaleni. To też po świetnych trzech miesiącach letnich w dziedzinie zbytu węgla wydatne pogorszenie się konjunktury węglowej w okresie jesiennym jest prawie pewne.

W kwestji importu decydujące znaczenie ma fakt, że w ostatnim roku gospodarczym przywoziliśmy bardzo mało. Ciężki kryzys gospodarczy zniszczył prawie siłę nabywczą ludności. Zupełny zastój w handlu uczynił zbędnem uzupełnienie czy odnowienie zapasów. W dodatku po załamaniu się kursu złotego wprowadzono znaczne ograniczenia importowe.

Obecnie ogólna sytuacja się poprawiła. Wielka część dotąd martwych warsztatów pracy ruszyła, wytwórczość się ożywiła, a siła nabywcza ludności zlekka wzrosła. Te okoliczności musiały pociągnąć za sobą wzmożenie się importu do Polski wbrew wszelkim ograniczeniom. Dochody z ceł w pierwszej dekadzie sierpnia rb. wyniosły 6,6 miljonów złotych wobec 16,85 miljonów w lipcu i 14,42 miljonów w czerwcu rb.

Objaw ten może być korzystnym z punktu widzenia fiskalnego. Pod względem gospodarczym na-

tomiast zawiera w sobie poważne niebezpieczeństwo, o ile równocześnie wywóz z Polski nie ulegnie bardzo wydatnemu zwiększeniu. Byliśmy już raz świadkami tendencji zwyżkowej dochodów z ceł — w pierwszem półroczu 1925 r. Pamiętamy dobrze, czem się to skończyło.

Wreszcie jest bezspornym faktem, że niski kurs złotego w dużej mierze przyczynił się do aktywności naszego bilansu handlowego. Produkty nasze sprzedajemy zagranicą po cenach rynków światowych. Ile niższy był kurs złotego, tyle więcej złotych otrzymaliśmy za eksportowane towary. — Wzrost wartości wywozu przy równoczesnem załamaniu się importu czynił bilans handlowy wybitnie aktywnym. Wytworzyła się pospolicie t. zw. premja eksportowa. Stabilizacja waluty — jak uczy doświadczenie — powoduje tendencję cen wewnętrznych w kierunku zrównania się z cenami zewnętrznemi. Następstwem dokonania się tego procesu w szybkiem tempie musi być znaczne osłabienie naszej zdolności wywozowej i równocześnie wielkie wzmożenie importu. Oznaczałoby to poderwanie aktywności naszego bilansu handlowego.

Wykazując szereg grożących nam niebezpieczeństw, mieliśmy na celu przeciwstawienie się przyrodzonej Polakom skłonności do nastrojów krańcowych. Przetrwaliśmy już okres zupełnej apatji, ba defetyzmu. Obecnie radzi byśmy utonęli w drugiej krańcowości — optymiźmie. Życie chce inaczej. Tym razem domaga się czynnej i mądrej polityki gospodarczej, bezwzględnego usunięcia wszelkich przeszkód, tamujących produkcję i odbudowę kapitału, celem zapobieżenia bolesnej reakcji i sparaliżowania możliwych niespodzianek.

Z. G.

Aktualne położenie w przemyśle śląskim.

BEZSILNE ŻALE I UTYSKIWANIA NIEMIECKIE.

Zmniejszenie eksportu węgla śląskiego do Danji i Szwecji z początkiem września tłumaczy się chwilową wyczekującą konjunkturą zagranicą. Zagranica liczy bowiem na zakończenie strajku w górnictwie angielskiem w taki sposób, że ceny węgla angielskiego nie ulegną zwyżce.

W hutnictwie górnośląskiem zauważyć się daje stałe polepszenie. Dość wspomnieć, że zakłady Ferrum otrzymały w ostatnich dniach zamówienie na dostawę 2200 tonn rur o wysokiem ciśnieniu do turbin dla Kalifornji. Zamówienie to nie jest przypadkowe, albowiem, zakłady Ferrum pracują w tej dziedzinie produkcji rur wyłącznie z zagranicą. Dalej, nadeszło zamówienie dla fabryki wagonów w Królewskiej Hucie blisko na 400 wagonów dla polskich kolei. Poza tem otrzymała świeżo Królewska Huta zamówienie na dostawę szyn i nawierzchni kolejowych dla Japonji. Także inne huty otrzymały szereg zagranicznych zleceń.

Podkreślić należy fakt, iż jedno z bardzo poważnych przedsiębiorstw hutniczych na Górnym Śląsku było w stanie zapłacić podatki zaległe w dość wielkiej sumie, jak również stałe zatrudnienie bezrobotnych. Dowodzi to, że poprawa w przemyśle na Górnym Śląsku od kilku miesięcy systematycznie wzrasta. Niewątpliwie jest tu duża zasługa górnośląskich czynników przemysłowych. W okresie od maja rb. do sierpnia zarobki robotników wzrosły z 7 miljonów złotych miesięcznie na 12 miljonów złotych według danych sierpniowych. Cyfra ta wskazuje dobitnie na poprawę.

Ale mimo to Górny Śląsk posiada jeszcze całą armję bezrobotnych. Jak się informujemy, wysiłki przemysłu górnośląskiego, a szczególnie osób, stojących na czele tamtejszego przemysłu, idą w kierunku zatrudnienia jaknajwiększej liczby bezrobotnych, a z drugiej strony stałego i systematycznego opanowywania rynków zagranicznych i rozszerzania ich kręgu.

Znamienna jest ocena tej pomyślnej sytuacji przez czynniki niemieckie.

„Berliner Boersen Zeitung" z dnia 29 bm. poświęciła uwagę naszym hutom żelaznym, podając o nich następującą wiadomość:

„Polskie huty żelazne od czasu istnienia kartelu i Syndykatu Eksportowego rozwijają niezwykle ożywioną działalność na rynkach Środkowej i Południowej Europy. Zaostrzona walka konkurencyjna ze strony Polski, wyraża się w fakcie, że polskie żelazo jest sprzedawane w Austrji pomimo wprowadzenia nowych podwyższonych ceł. Specjalną sprawność konkurencyjną okazuje Polska w blasze, w którym to artykule konkuruje skutecznie z czeskiemi fabrykami. Również na Węgrzech, a jeszcze silniej w Rumunji, polskie fabryki metalurgiczne prowadzą ożywioną i skuteczną walkę konkurencyjną. W Jugosławji i Turcji polskie żelazo wypiera francuskie i niemieckie towary. Walka konkurencyjna polskich fabryk jest ułatwiona przez to, że rząd polski od miesiąca stosuje premje eksportowe dla przemysłu żelaznego. W poinformowanych kołach (?) zapatrują się na forsowny eksport, jako na środek taktyczny, celem uzyskania przez polskie Zakłady Metalurgiczne wyższej kwoty udziału przy wstąpieniu do europejskiego kartelu żelaznego".

Ostatnie słowa odsłaniają cel, przyświecający autorom. Nie mogąc konkurować na wielu rynkach z produktami naszych hut żelaznych, chcą Niemcy stanowisko nasze obalić insynuacjami, mającemi pochodzić z kół rzekomo dobrze poinformowanych. W istocie zamiast „zdemaskowania" polskiego hutnictwa, czy rządu, Niemcy raz jeszcze ujawniają swą bezsilność w walce konkurencyjnej.

S.

„Mniejsze minerały“.

W lipcowym zeszycie angielskiego miesięcznika „Foreign Affairs“ p. Spurr, autor znanej książki p. t. „Handlowa i polityczna geologja“, zamieszcza następujące wielce cenne uwagi:

„Wiek maszyn opiera się raczej nie na żelazie, a na stali. Do jej wytwarzania zaś potrzebne są tak zw. „mniejsze minerały“. Ma to wpływ na gospodarcze i militarne położenie państwa. Tak naprzykład Stany Zjednoczone A. P. stale są deficytowe w dziale manganu i t. d. Dlatego jednem z zadań gospodarczych Stanów Zjednoczonych A. P., które w czasie wojny stanie się problemem militarnym, jest znalezienie źródeł zaopatrzenia i utrzymania dróg transportowych drogą zabiegów dyplomatycznych, a w razie potrzeby — siłą.

Mangan otrzymuje się głównie z Indji, Kaukazu i Brazylji. Tem się tłumaczą pertraktacje przedstawicieli ameryk. koncernów z Rosją, w których zapewnili sobie złoża manganowe na Kaukazie, eksportowane obecnie przez amerykańskich inżynierów, amerykański talent i kapitał. Należy przypuszczać, że w ten sposób wielka rosyjska produkcja manganu, zniszczona przez wojnę światową i rewolucję, wkrótce będzie podjęta. W czasie wojny ustał dowóz manganu z Rosji, a wskutek braku okrętów zmniejszył się dowóz z Indji. W tych warunkach, pod naciskiem konieczności usilnie popierano wytwórczość manganu Brazylji i stało się sprawą niezmiernie ważną utrzymywanie drogi morskiej pomiędzy Brazylją i Stanami Zjednoczonemi.

Chrom znajduje się przeważnie w Rosji, a w mniejszych ilościach w Nowej Kaledonji i Indjach.

Nikiel znajduje się głównie w Kanadzie. Istnieje tendencja skupienia tych kopalń przez Amerykanów. Pokłady walladjum w Peru, pokłady manganowe na Kaukazie, złoża niklowe w Kanadzie i złoża chromu na Kubie są eksploatowane przez towarzystwa amerykańskie. Pod względem znaczenia dla przemysłu amerykańskiego powyższa forma dyspozycji gospodarczej następuje oczywiście pod względem skuteczności kontroli politycznej. Niezbędne są pokojowe stosunki z obcemi krajami, posiadającemi minerały, jak i z temi, które kontrolują przewóz morski.

Stany Zjednoczone są największym wytwórcą węgla i żelaza. Anglja jest drugim wytwórcą węgla. W nafcie przodują znowu Stany Zjednoczone — potem Anglja. W miedzi i ołowiu pierwsze miejsce zajmują Stany Zjednoczone, drugie Anglja. W cynku — Stany Zjednoczone. Drugim najważniejszym ośrodkiem jest Górny Śląsk. W srebrze, Stany Zjednoczone, potem Włochy. W innych metalach przodują również Stany Zjednoczone.

Anglja kontroluje głównie cynę, nikiel, tungsten i jest głównym producentem złota. Istnieje niewiele tylko minerałów, któreby nie znajdowały się przeważnie w rękach Amerykanów, albo Anglików.

Wywody p. Spurra są nader ciekawe i tłumaczą nam wymownie dlaczego koncern Harrimana zainteresował się górnośląskiemi złożami cynkowemi i zakupem „Giesches Erben“. P. Go.

Zwrot ceł przy wywozie wytworów hutniczych walcowanych i niektórych metalowych.

Do odnośnego rozporządzenia z dnia 19 lipca 1926 r. zostały wydane przepisy wykonawcze (Mon. Polski Nr. 177, poz. 523).

Na podstawie powyższych przepisów do wykonywania odprawy celnej przy wywozie powyżej wymienionych towarów, jako też do wystawiania kwitów wywozowych i przyjmowania tych kwitów przy uiszczaniu należności celnych, zostają upoważnione 22 urzędy celne, a mianowicie: Sosnowiec, Katowice, Mysłowice, Dziedzice, Zebrzydowice, Grudziądz, Leszno, Zbąszyń, Gdynia, Tczew (jako wewnętrzny), Kraków, Śniatyń - Załucze, Podwołoczyska, Zdołbunów, Stołpce, Turmonty, Grajewo, Zabrze, Wolfgangsweiche, Brynek, Chorzów (względnie ekspozytury w Królewskiej Hucie i Wielkich Hajdukach) i Chebzie (względnie ekspozytura Nowy Bytom). Urzędy te dokonywają odprawy celnej na podstawie zaświadczeń eksportowych, wystawianych według załączonego do przepisów wykonawczych wzoru Nr. 1 przez związki eksportowe, upoważnione do tego przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu. Zaświadczenia związków eksportowych na wywożone partje towarów zastępują deklaracje celne wywozowe i powinny one być przedkładane w dwóch egzemplarzach jednemu z powyżej wymienionych urzędów celnych.

Odprawa celna wywożonych towarów odbywa się bądź w urzędach celnych, bądź też na żądanie eksporterów, w fabryce przy załadowaniu do wagonów.

O ile odprawa celna ma być uskuteczniana w składzie fabrycznym, urząd celny deleguje urzędnika do składu, gdzie znajduje się towar przygotowany do wywozu, w celu dokonania odprawy. Przy odprawie jest sprawdzana ilość collis, ich opakowanie i cechy, waga brutto i netto oraz zawartość colli, jak również ogólna waga netto każdego zgłoszonego do wywozu towaru. W razie załadowania towaru na wagony odkryte, nienadające się do zaplombowania, są w wyniku rewizji wymieniane wszystkie dane, na których podstawie można byłoby przy sprawdzeniu na granicy stwierdzić tożsamość towaru. Wyniki rewizji zaznacza urzędnik celny na stronie 2-ej zaświadczenia związków eksportowych (w obydwu egzemplarzach). Z chwilą ukończenia rewizji towary zostają załadowane do wywozu w obecności urzędnika, poczem urzędnik nakłada na wagony plomby i wydaje stronie jeden egzemplarz potwierdzonego przez niego zaświadczenia za pokwitowaniem na drugim egzemplarzu tegoż, pozostały zaś egzemplarz zaświadczenia zwraca swemu urzędowi celnemu w celu dołączenia go do specjalnego rejestru. W razie załadowania towarów do kilku wagonów, powinny być sporządzone oddzielne zaświadczenia na każdy wagon. Oplombowane i niezaplombowane wagony wraz z otrzymanemi zaświadczeniami będą dostawione na własny koszt i starania strony do jednego z powyżej wymienionych granicznych urzędów celnych. Wyjściowy urząd celny, po stwierdzeniu nienaruszalności plomb, jak również sprawdziwszy na podstawie zaświadczeń eksportowych ładunki wagonów nieplombowanych, wypuszcza przesyłkę za granicę, a sam fakt występu towaru potwierdza na stronie 3-ciej wzmiankowanego zaświadczenia, poczem egzemplarz ten przesyła do urzędu celnego, który dokonał odprawy. W razie dostarczenia wagonu z naruszonem zamknięciem celnem, urząd celny powinien sprawdzić zawartość wagonu na podstawie zaświadczenia eksportowego, i o ile nie ujawni niezgodności, wypuszcza przesyłkę bez zastrzeżeń. W wypadkach ujawnienia braku wagi, wypuszcza również przesyłkę za granicę, po ustaleniu jednak ilości, której okazało się brak. O ile jednak zostanie stwierdzona niezgodność co do rodzaju towaru, to urząd wyjściowy nie potwierdza zaświadczenia. W obu wypadkach ujawnienia niezgodności w przesyłce jest sporządzany osobny protokół przy udziale agenta kolejowego, ewentualnie strony. Protokół ten dołącza się do zaświadczeń przesyłkowych do urzędu celnego pierwotnej odprawy.

W razie, gdy na żądanie strony odprawa celna ma się odbyć na granicy w jednym z wyżej wymienionych granicznych urzędów celnych, powinna strona, względnie kolejowa agencja celna, po nadejściu do granicznego urzędu celnego transportów towarów, przeznaczonych do wywozu, przedstawić na nie zaświadczenie eksportowe w 2 egzemplarzach urzędowi celnemu, który po sprawdzeniu transportu podaje wyniki rewizji w obydwu egzemplarzach na stronie 3-ej zaświadczenia i wypuszcza przesyłkę za granicę, a fakt występu towaru potwierdza na stronie 3-ej tegoż zaświadczenia.

Na podstawie zaświadczenia, potwierdzon. przez wyjściowy urząd celny, urząd celny, który dokonał pierwotnej odprawy, wystawia w dwóch egzemplarzach „kwit wywozowy“ (na druku według wzoru Nr. 2, dołączonego do rozporządzenia Min. Skarbu z dn. 11. 8. 1925 r. „Dz. U. R. P.“ Nr. 73, poz. 509). Jeden egzemplarz kwitu wywozowego doręcza urząd celny stronie wymienionej w zaświadczeniu, wystawionem przez związek eksporterów, drugi zaś pozostaje w aktach urzędu celnego. Na wniosek strony kwota cła, przypadająca do zwrotu od danej przesyłki, może być podzielona na kilka części i na każdą taką część wystawiony oddzielny kwit wywozowy. O wydanych kwitach urząd celny, uskuteczniający odprawę, zamieszcza adnotację na stronie 4-ej zaświadczenia eksportowego.

Kwity wywozowe będą przyjmowane do uiszczenia wyłącznie cła (a nie ubocznych należności) i tylko w pełnej kwocie, na którą opiewają.

Jednocześnie zostało zastrzeżone, że kierownik urzędu celnego, dokonywającego odprawy, jak również osoby, upoważnione do lustracji urzędów celnych, mogą sprawdzać wyniki pierwotnych odpraw w drodze powrotnej rewizji. W wypadkach uzasadnionego podejrzenia, powtórna rewizja przesyłek, odprawionych w wewnętrznych urzędach celnych, może być dokonana również i w urzędach wyjściowych.

Co się tyczy opłaty kosztów delegowania urzędników do fabryki w celu przeprowadzenia odprawy celnej wywożonych partyj towarów, to koszta te ponosi związek eksportowy podług norm, jakie delegowanemu przysługują na mocy przepisów, zawartych w rozporządzeniu Min. Skarbu z dn. 17. 7. 1926 r. w sprawie opłat za wykonywanie czynności przez funkcjonarjuszów zarządu ceł poza obrębem miejsca urzędowego lub w czasie poza godzinami urzędowemi oraz na konwojowanie i strzeżenie towarów („Dz. U. R. P.“ Nr. 74, poz. 426). Opłaty te uiszcza się zgóry za każdą delegację.

Produkcja rowerów w Polsce a konkurencja zagraniczna.

Fabryk wyrabiających rowery jest w Polsce kilka, a wśród nich firmy „Inventia“ w Poznaniu i Dra Zawadzkiego, istniejąca od 1917 r. w Warszawie, wyrabiające rowery w 60% z części własnych, reszta części pochodzi natomiast z importu. Inne fabryki wykonywują jedynie części ramowe składając pozostałe części roweru, fabrykowane zagranicą. Polska produkcja musiała do niedawna pokonywać olbrzymią konkurencję zagraniczną. W roku ubiegłym konsumcja rowerów polskich była minimalną w stosunku do zagranicznej, głównie niemieckiej, która zalewała wprost nasz rynek. Sprzedano w roku ubiegłym jedynie około 1000 rowerów polskich. Obecny kryzys gospodarczy zmniejszył popyt na rowery tak zagraniczne, jak i krajowe o 50%, jednak nasze rowery zaczynają zyskiwać stosunkowo więcej odbiorców, jako nie ustępujące jakością i ceną wyrobom zagranicznym.

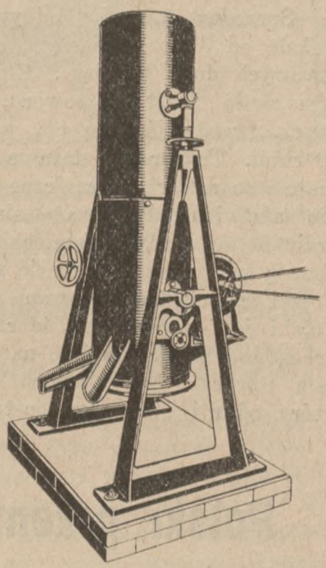
Jeszcze w 1925 r. rower niemiecki kosztował u nas 150 zł., kiedy nasz 275 zł. Obecnie nasze rowery podniosły się w cenie, jedynie do 300 zł. za sztukę, podczas gdy zagraniczne kosztują obecnie około 32 dolarów, z wyjątkiem angielskich, które na rynkach światowych uchodzą za najlepsze. Obecnie rower angielski kosztuje w Polsce aż 50 dol. (typ B. S. A.). Polskie rowery są specjalnie przystosowane do naszych dróg i — zdaniem krajowych producentów — jakością całkiem dorównują angielskim. Ponieważ odbiorcą rowerów u nas jest przeważnie klasa ro-

TOWARZYSTWO
METALURGICZNE
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Kraków, ulica Długa 3
Tel. 370 i 3507. Adres telegr.: „Montana".

Dostarcza ze składu:
półfabrykaty z miedzi, mosiądzu i aluminjum
a mianowicie: blachy, rury, pręty, druty etc., tudzież blachy cynkowe, kociołki (czaszki) i nity miedziane
Metale surowe i aliaże
t. j. cynę angielską, aluminjum, antymon, miedź, cynk i ołów hutniczy, mosiądz, bronz, miedź fosforową, nikiel, stopy łożyskowe i cynę do lutowania
Zakupuje:
wszelkiego rodzaju łom oraz odpadki metalowe, popioły i szlamy metalodajne po cenach targowych. 2913

Wystawiamy na Międzynarodowych Targach Wschodnich we Lwowie.

Odlewnie żelaza
podstawą dobrobytu!
KOPULAKI
o wydajności 300—400 kg. na godz., kompletnie przygotowane do ruchu, wymurowane z wentylatorem, w cenie zł. 1290

produkuje
ST. WEIGT i S-ka w Łodzi
ul. Senatorska 22.
2910

Narzędzia i wyroby żelazne
Pilniki, piły, siekiery, młoty, cęgi, świdry, śruby, gwoździe, drut, łańcuchy, łopaty, kilofy, osie, pługi, lemiesze, płyty kuchenne, kłódki, zamki, wszelk. okucia kuchenne blaszane i lanożelazne, różnorakie artykuły techniczne, stal „Böhlera" itd., poleca po cenach hurtownych ze swoich obfitych składów firma
POLFERRUM
Lwów, ulica Słoneczna 1.39
Ekspedycja na prowincję! 2915

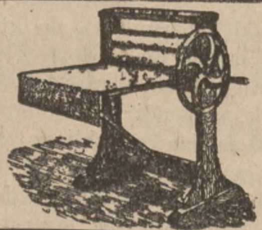
BIURO KINEMATOGRAFICZNE
„EMKAFILM"
wł. Karol Krawczyk w Radomiu
UL. LUBELSKA 40. TELEFON 378.
Teatr własny „Corso". Adr. telegr.: „Emkafilm-Radom"

Posiada stale na składzie: **węgle** wszystkich wymiarów „Plania Noriss" objektywy, **klej** do filmów, **lustra** do lamp „Zeissa", **lampy** lustrzane „Elstra", części do aparatów „Ernemanna" i „Pathe". — Wypożyczalnia pierwszorzędnych filmów zagranicznych wytwórni. 2896

Dymaki kowalskie
(miechy kowalskie)

fasony: gruszkowy, skrzynkowy i cylindryczny
wyrabia i służy odwrotnie ofertą

Pierwsza Wielkopolska Fabryka Dymaków
„Hurt Polski"
POZNAŃ, Wrocławska 37. (2994)

MAGLE
własnego wyrobu poleca: (2898
A. Koszewski
POZNAŃ, Stary Rynek nr. 61

I-a WĘGIEL GÓRNOŚLĄSKI
koks i brykiety oraz wapno
do nawozu dostarcza hurtownie
po najniższych cenach 2553
Biuro Handlowe W. Fr. Święty, Mysłowice.

botnicza, obecne przesilenie gospodarcze musiało się odbić ujemnie na konsumcji naszych rowerów.

Części do rowerów, jak już zaznaczyliśmy, są w 60% wyrabiane w kraju. Wprawdzie surowce, potrzebne do wyrobu części znajdują się w Polsce, jednak wobec małego zapotrzebowania rowerów, wyrób niektórych akcesoryj u nas się nie opłaca. Rowerów naszych narazie nie eksportujemy zupełnie.

Sprzedaż rowerów odbywa się prawie wyłącznie na weksle od 3 do 4 miesięcy, a nawet dla urzędników państwowych do 5 miesięcy. Cło na wyroby zagraniczne wynosi około 20 zł. od roweru, co jest bardzo mało, wobec naprz. przedwojennego cła w b. Królestwie, wynoszącego 30 rubli. Trzykrotne starania fabryk polskich o podwyższenie cła na rowery zagraniczne dotychczas nie zostały pomyślnie załatwione. Ponieważ wskutek wojny celnej z Niemcami przywóz rowerów niemieckich jest zabroniony, Niemcy starają się zakaz ów obejść w ten sposób, że wysyłają do Polski części ponumerowane rowerów, (których wwóz do Polski jest dozwolony), kierując każdą partję części inną drogą do Polski. Dopiero na miejscu składają z części tych całe rowery. W ostatnich czasach zaobserwowano fakt, który odkrył nielegalne postępowanie importerów niemieckich, a mianowicie — jeden z nich przez pomyłkę wysłał wszystkie części razem przez granicę w jednem miejscu, dając tem samem dowód, że chodzi tu o zamaskowany przywóz całych rowerów. Szwindel niemiecki został przez nasze władze celne odkryty, a towaru, naturalnie, nie dopuszczono do Polski.

Obecnie odbiorcy w 30% nie płacą weksli, zmuszając fabryki do ściągania należności drogą sądową, 10% zaś nie jest w stanie zapłacić nawet pod przymusem komornika sądowego. Fabryki pracują jedynie kapitałami własnemi, nie mając w bankach żadnych kredytów.

Bolączki fabryk streszczają się w następujących punktach: 1) Podwyższenie cła na wyroby zagraniczne musi być wprowadzone, zwłaszcza wobec rychłego zawarcia traktatu handlowego z Niemcami, a tem samem w przeddzień ponownego otwarcia przywozu z Niemiec.

2) Brak kredytów, zwłaszcza w Banku Polskim.

Z chwilą poprawy ogólnej sytuacji ekonomicznej w kraju rynek rowerów będzie miał bardzo pomyślne warunki rozwoju. Większy popyt umożliwi jeszcze większe obniżenie cen na wyroby krajowe, tak, aby rower nie był jak to ma miejsce w Polsce dotychczas, przedmiotem luksusu. **W.**

Polski przemysł wyrobów plaferowanych w dobie obecnej.

Przemysł wyrobów platerowanych obecnie koncentruje się głównie w Warszawie, gdzie znajdują się 3 poważniejsze fabryki. Przed wojną było u nas wiele fabryk wyrobów platerowanych, jednak zanik konsumcji w tej dziedzinie przemysłu, wskutek powojennego zubożenia społeczeństwa — skłonił większość dawnych fabryk do szybkiej likwidacji. Przed 1914 r. główną klientelą fabryk wyrobów platerowanych w b. Królestwie była marynarka rosyjska oraz restauracje. Obecnie konsumcja w stosunku do czasów przedwojennych przedstawia się niekorzystnie, jednak w stosunku do 1925 r., zwłaszcza, w ostatnich miesiącach uległa pewnej poprawie. Jeszcze do niedawna robotnicy pracowali w fabryce Fraget po 3 dni w tygodniu, obecnie zaś są już zajęci pełne 6 dni roboczych. Rynek krajowy konsumuje prawie wyłącznie wyroby krajowe.

Zdolność produkcyjna krajowa jest tak wielka, że mogłaby trzykrotnie pokryć zapotrzebowanie wewnętrzne. Konkurencję zagraniczną mamy głównie z Niemiec (Krupp), z Austrji i trochę z Francji. Nasze wyroby, a zwłaszcza firmy Frageta, są jakością o wiele lepsze od zagranicznych, odznaczając się wielką precyzją w wykonaniu. Ceny są nieco droższe w stosunku do wyrobów zagranicznych, jednak srebrzenie wyrobów platerowanych zagranicznych jest o wiele cieńsze i mniej trwałe niż naszych.

Przed wojną większa część wyrobów platerowanych znajdowała zbyt zagranicą (80 — 90% produkcji), do której w pierwszym rzędzie zaliczyć można było Rosję. Fabryki wyrobów platerowanych, mając składy w Rosji, w czasie rewolucji, a potem wskutek nacjonalizacji poniosły ogromne straty, bo sięgające do 10 miljonów rubli w złocie. Obecnie eksportujemy nasze wyroby platerowane do Kanady, Palestyny, Rumunji, Jugosławji, Mandżurji, Chin oraz niewielkie ilości do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Wywóz platerów stanowi 20% ogólnej produkcji.

Ceny wyrobów platerowanych kalkulują się wyłącznie w złotych, w stosunku do cen surowców, jak naprz. miedź, nikiel, cynk i srebro.

Cynk sprowadza się z Górnego Śląska, inne surowce z zagranicy, głównie z Anglji. Ceny wyrobów, jednej z większych firm polskich przedwojennych (Frageta) przedstawiają się w ten sposób, że dawne przedwojenne ceny rublowe są zamienione na złote, zastosowano jedynie kurs $3^1/_2$ zł. za rubla złotego (od 20 stycznia 1926 r.), podczas gdy rubel złoty na giełdzie kosztuje obecnie około 4,75 zł. Odbiorcy krajowi płacą albo gotówką, albo częściowo gotówką, częściowo na weksle z terminem do 3 miesięcy, zagraniczni zaś dostają kredyt na termin dłuższy. Przemysł wyrobów platerowanych ma narazie wystarczające kredyty dyskontowe w Banku Polskim. Kapitały zagraniczne nie są zainteresowane w przemyśle. Banki prywatne krajowe w pewnym stopniu finansują przemysł platerów. Cło na wyroby importowane wynosi obecnie od sztućców 900 zł. od 100 kg., zaś od galanterji 520 zł. za 100 kg.

Niedomagania fabryk wyrobów platerowanych przedstawiają się w następujących punktach:

1) Waloryzacja ceł wwozowych na towary platerowane, przychodzące z Austrji i Niemiec. Obecnie b. zabór pruski niejednokrotnie zakupuje jeszcze platery w Niemczech, zaś Małopolska sprowadza je z Wiednia, co mimo szerokiego eksportu stawia właścicieli fabryk w takiem położeniu, że ledwie koniec z końcem mogą związać, zwalczając najrozmaitsze trudności.

2) Ułatwienie wywozu przez przyjmowanie przez pocztę przesyłek, któreby mogły ważyć 20 kg. Dotychczas przesyłki ważące więcej, niż 5 kg. — trzeba było do dalszych stron wysyłać okrężną drogą okrętem, naprz. do Mandżurji lub Chin.

3) Ciężary socjalne obciążają nadmiernie przemysł, hamując przez to konsumcję krajową i eksport wyrobów zagranicę.

4) Nadmierny podatek obrotowy ($2^1/_2$%) na eksportowane towary powinien być zniesiony. **—gz.—**

Towarzystwo Akcyjne

„Arkona"

Wytwórnia wyrobów metalowych

Tczew

Telef. 20 i 59

Adres telegr.: ARKONA — TCZEW

Fabryka założona 1857 roku

2387

Oddział I:

wszelkiego rodzaju artykuły blaszane, cynowane, cynkowane, lakierowane. — Beczki żelazne, cynkowane. — Spawalnia autogenowa. łocznia hydrauliczna.

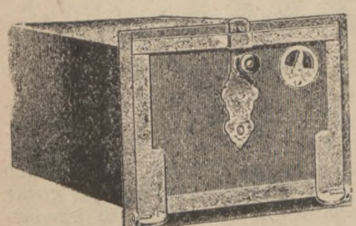
Oddział II:

Opakowania blaszane. — Chromolitografja na blasze.

PIERWSZA CIESZYŃSKA FABRYKA TOWARÓW METALOWYCH, ŻELAZNYCH I CZARNO-BLASZANYCH

J. PIPERSBERG, POLSKI CIESZYN

Założona 1903

SPECJALNOŚĆ

SZABAŚNIKI

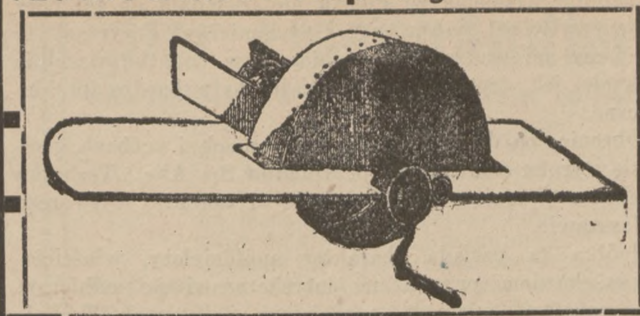
w różnych wykonaniach i rozmiarach

RURY i KOLANA PATENTOWE

Wszelkie części do piecy pokojowych i kuchennych, jako też każdego rodzaju artykuły żelazno-blaszane, wchodzące w zakres tegoż działu.

SKORA i RZETELNA OBSŁUGA 2841 b

Szatkownice do kapusty „Polonia".

3782 poleca pp. kupcom bardzo korzystnie 2929

St. Jakubowski, Poznań, Chwaliszewo 64, Fabryka maszyn

Dalszy import sześciokątnych siatek drucianych staje się zbytecznym!

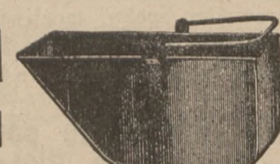
W zakresie wyrobów **metalurgicznych** zapotrzebowanie wielu jeszcze artykułów pokrywać zniewoleni byliśmy całkowicie importem wskutek braku rodzimej produkcji. Do artykułów takich, jeszcze z końcem minionego roku zaliczały się **sześciokątne siatki** druciane, podczas gdy siatki druciane innego gatunku wyrabiamy już w kraju. Jak wielki jednakże na sześciokątne siatki druciane istnieje popyt w rolnictwie, leśnictwie oraz innych dziedzinach gospodarczych kraju, tego wymownym dowodem, że do samego Poznania sprowadzono w roku zeszłym z Niemiec **cztery** wagony tych siatek, a cóż dopiero mówić o potrzebie w tym względzie wszystkich dzielnic. — Z prawdziwem więc zadowoleniem dzielimy się z Szan. Czytelnikami pisma naszego i interesentami wiadomością, że dzięki zabiegom firmy **A. Zwierzchowski i Ska w Poznaniu,** ul. Podgórna 10-a. Fabryka wyrobów powroźniczych oraz wytwórnia siatek i parkanów drucianych, import tych artykułów staje się zupełnie zbytecznym, bowiem wymieniona firma kosztem wielkiego nakładu sprowadziła najnowocześniejsze maszyny i uruchomiła w zakładach swych na Czerwonaku **specjalny oddział fabrykacji sześciokątnych siatek.** Produkcja wytwórni tej, którą polecamy zasłużonemu poparciu zdolną jest pokryć ogólne zapotrzebowanie, a wyroby jej są znacznie tańsze i lepsze od zagranicznych.

F. T. S.

Fabryka Wyrobów Metalowych i Blaszanych

FR. STREHLAU - - TORUŃ

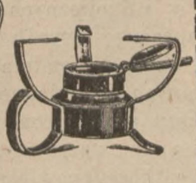
TELEFON 188 **TELEFON 188**

Skrzynki do węgla, czarno lak. i pocynk. — Wiadra do sypania węgla, czarno lak. i pocynk. — Kubły do popiołu czarno lak. — Szufelki do węgla czarno lak. i pocynk. — Haczyki do ognia czarno lak. i pocynk. — Harki do ognia czarno lak. i pocynk. — Lampy kuchenne z białej blachy. — Bańki do nafty z białej blachy.

2857

Cennik na żądanie.

Na zapytanie służę szczegółową ofertą.

Krajowa wytwórczość gazomierzy.

Ogólnie wiadomo, że Polska nie posiadała do tej pory własnej wytwórni gazomierzy i wodomierzy. Przyrządy te musieliśmy sprowadzać z zagranicy, a w dodatku wszelkie gwarancje ich trwałości i materjału były bardzo problematyczne.

Obecnie, po dłuższych przygotowaniach i próbach, podjęła się wyrobu omawianych przyrządów Sp. Akc. „Technika Gorzelnicza", mająca swą siedzibę i zakłady wytwórcze w Warszawie.

Spółka ta posiada charakter spółdzielczy, właścicielami są bowiem przeważnie dotychczasowi jej odbiorcy: skarb państwa, własność gorzelnicza i Związek Techników Zawodowych. Aby dać możność stałego w danym razie oddziaływania na całokształt fabrykacji i dalszy rozwój przedsiębiorstwa, Zarząd ustępuje zainteresowanym gazowniom i zakładom wodociągowym odpowiedni portfel akcyj z ostatniej emisji.

Organizując dział wyrobu gazomierzy i wodomierzy, Spółka sprowadziła z zagranicy urządzenia i maszyny, odpowiadające najnowszym wymaganiom techniki, a dla uniknięcia kosztownych prób — zaangażowała odpowiednich specjalistów (Czechów), pod nadzorem których szkolą się siły miejscowe.

Celem przystosowania wyrobów wyszczególnionych przyrządów ściśle do potrzeb krajowych i stałego ich ulepszenia, organizuje się Komitet Rzeczoznawców, w skład którego wchodzą członkowie Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców Polskich.

Tym sposobem Spółka, nietylko, że przyczyniła się do znamiennego rozwoju swego przedsiębiorstwa, ale umożliwiła nam całkowite uniezależnienie się w tym dziale od konjunktur zagranicznych.

Jest to objaw wysoce dodatni, to też Zrzeszeniu wyżej wymienionemu i Związkowi Gospodarczemu Gazowni i Zakładów Wodociągowych w Polsce należy się wdzięczność za inicjatywę i współdziałanie w realizowaniu nowego działu wytwórczości polskiej.

Wiadomości z branży

Poprawa w przemyśle górnośląskim

daje się zaobserwować od pewnego czasu, jest ona wynikiem wyzyskania odpowiednich konjunktur, ale z drugiej strony nie można pomijać milczeniem faktu, iż sfery przemysłowe Górnego Śląska starają się wszelkiemi sposobami stale i systematycznie sytuację tę polepszać i że czynią w tym kierunku poważne wysiłki.

Ostatnio poza eksportem węgla nastąpiło znaczne ożywienie eksportowe w wyrobach żelaznych hut krajowych. Jak się dowiadujemy z miarodajnego źródła, Polska Spółka Eksportowa w bieżącym miesiącu zawarła transakcje eksportowe na wyroby żelazne z Indjami, Japonją i Południową Ameryką, łącznie w ilości około 15.000 tonn żelaza, sztab, blachy, żelaza walcowanego i rur.

Tworzenie Syndykatu Cynkowego.

Przed paru dniami odbyło się posiedzenie wszystkich cynkowni w Polsce dla założenia na zasadach analogicznych do Syndykatu Hut Żelaznych — własnego syndykatu. W posiedzeniu tem wzięły udział wszystkie cynkownie. Aczkolwiek nieustalono jeszcze zasad udziału w Syndykacie poszczególnych cynkowni, to jednak liczyć się należy, że w przeciągu kilku tygodni syndykat taki powstanie. Jest to rzecz zdecydowana.

Wolny wakans dla kierownika ruchu.

Pewna firma w Czechowicach poszukuje dla swej fabryki kierownika ruchu, możliwie z kilkuletnią praktyką w drutociągu i w fabrykacji gwoździ. — Reflektanci zechcą się zgłosić w Izbie przemysłowo-handlowej w Poznaniu.

Wytwórnia resorów do powozów, P. Marciniak, Starkowo p. Błotnica (Pozn.)

Przedsiębiorstwo wymienione, założone w roku 1904 wyrabiało początkowo części powozowe dla własnej potrzeby i okolicznych powoźników. Od roku 1923 rozpoczęło specjalny wyrób resorów i od tego czasu rozwija się pomyślnie, zatrudniając obecnie 30 pracowników kwalifikowanych. Dokładne i fachowe wykonanie zamówień powiększa stale grono odbiorców, tak, że przed rokiem pobudowane warsztaty, okazują się już niewystarczające i w krótkości powiększone będą. Właściciel tego przedsiębiorstwa, pracując przed wojną przeszło 12 lat w fabrykach niemieckich i francuskich, ma w tej branży jak najlepsze doświadczenie, to też wyroby jego równają się zupełnie wyrobom zagranicznym. Polecamy Interesentom przedsiębiorstwo to szczególniejszej uwadze i najszerszemu poparciu.

W uzupełnieniu

zamieszczonej notatki w numerze 33 pisma naszego na str. 662 pod napisem „Motory Diesla, budowane w Polsce", podać wypada nam jeszcze dla ścisłości, że **Spółka Akcyjna Sabems w Warszawie** wykonała już cały szereg silników o łącznej mocy przeszło trzy tysiące K. M. We wspomnianej natomiast notatce naszej, omawiającej trzy motory, zbudowane przez Spółkę „Sabems", pragnęliby tylko zwrócić uwagę na ich konstruktywną wartość, oraz beznaganną działalność, przewyższającą równe typy fabrykatów obcokrajowych.

5362

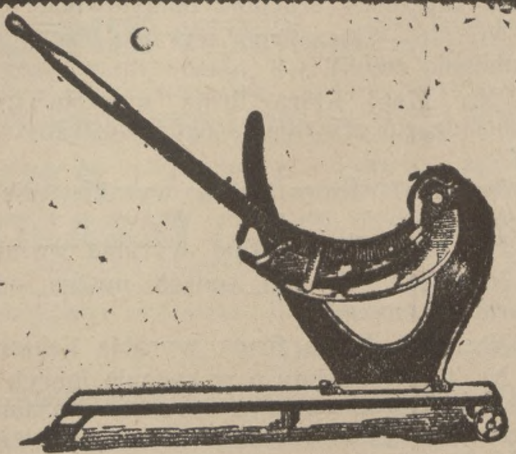
Kogo interesują towary niemieckie?

niechaj czyta właściwe w swym zakresie niemieckie czasopismo eksportowe

„Der Export-Grossist“ Pössneck (Niemcy).

Tam znajdzie każdy najkorzystniejsze źródło zakupu i dostawy towarów wszelkiego rodzaju i gatunku. Prosimy zażądać bezpłatnej przesyłki numerów na okaz.

570

Nóż do krajania słomy na ściółkę

„IDEAŁ“

własny ulepszony wyrób

2214

dostarcza

Centrala Pługów Parowych T. z o. p.

Fabryka Maszyn

Telef. 6950 — 6117 **Poznań** Piotra Wawrzyniaka 28/30

Adres telegr.: „Centropług-Poznań“

ZAMKI I OKUCIA

BUDOWLANE I MEBLOWE

wykonuje

TORUŃSKA

FABRYKA ZAMKÓW J. Broda

TORUŃ, UL. KOSZAROWA 11-13. TELEFON 1441

Adres telegraficzny: „BRODABIURO“ 42

„Der Eisenhändler”

Otto Hoffmanna Wydawnictwo w Bunzlau na Śląsku.

Znane najlepsze i ulubione pismo fachowe dla branży żelaza, towarów żelaznych, narzędzi, sprzętów domowych i kuchennych oraz handlu maszyn itp. Najlepszy informator źródeł zakupu i organ ogłoszeniowy dla wymienionych branż.

Wychodzi od 30-tu lat i dwa razy w tygodniu.

Abonować można z przesyłką włącznie za 13.50 zł. kwartalnie w admin. „Rynku Metal. i Masz.“ w Poznaniu, Wielka 10. Telef. 2277.

Kalendarze „Eisenhändler“ jeszcze na składzie, 1 egz. kosztuje 9,— mkn (płatne w złotych polskich po kursie dnia) i koszta poleconej przesyłki.

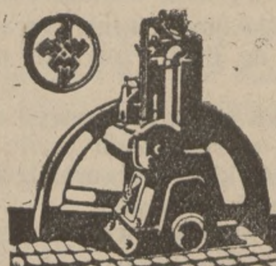
PASY

skórzane i z sierści wielbłądziej w najlepszym gatunku, oraz wszelkie artykuły techniczne, polecają najkorzystniej 2592

Biuro Techniczno-Handlowe

LISIEWSKI i GLASER, Poznań

ul. 27. Grudnia 16, dom tylny. Telefon 50-16.

80% oszczędności

MWM

Bezkompresorowe motory Diesla

Koszty materjałów pędnych:
ca 3½ gr. za godz. i KM.
ca 5 gr. za kilowatogodzinę.

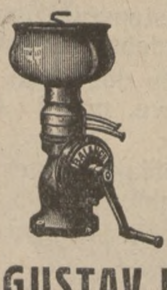
Każdej chwili gotowe do puszczenia w ruch. 2694
Dostawa natychmiastowa lub krótkoterminowa.
Żądać bezzwłocznie bezpłatnej oferty i przybycia inżyniera.

Motoren-Werke — Mannheim A.-G.

dawniej BENZ - Oddział budowy silników stacyjnych

Biuro sprzedaży: Gdańsk, Pfefferstadt 71. - Telef. 885

WIRÓWKI „BALANCE“

kupują chętnie wszyscy gospodarze z powodu ich prostej i mocnej konstrukcji i ostrego odtłuszczania. Bęben jest zupełnie pojedyńczy, bez talerzy, bez gumy, dlatego łatwe i wygodne czyszczenie. Dla handlu prosperujący przedmiot

2082

GUSTAV KOSCHORREK - LUBAWA

(POMORZE) TELEFON 26

Zapytania, nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC" w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesentom odpowiadamy listownie, częstokroć kilkakrotnie.

Nr. 1638. Która firma w Polsce wyrabia drążki sprężynowe (Selbstroller) do stor okiennych?

Nr. 1640. Która firma może dostarczyć oryginalne części do wirówek „Gloria"?

Nr. 1643. Kto w Polsce buduje induktory (magneta) do zapalania silników spalinowych, oraz części do induktorów?

Nr. 1665. Która firma wyrabia lub dostarcza hurtownie szczotki druciane?

Nr. 1669. Która fabryka dostarcza hurtownie przybory elektrotechniczne?

Nr. 1675. Która fabryka dostarcza hurtownie skręty do powozów?

Nr. 1683. Która firma dostarcza maszyny do prasowania rur i kolan do piecy?

Nr. 1702. Które firmy hurtowe lub fabryki w Polsce dostarczają wszystkie części do wyrobu parasoli?

Nr. 1715. Która firma w Polsce wyrabia diamenty szklarskie (Glasschneider)?

Nr. 1716. Która firma wyrabia gwoździe (Drahtnägel)?

Nr. 1717. Która fabryka wyrabia łyżki blaszane (Martinstahllöffel)?

Nr. 1718. Która firma wyrabia noże kuchenne?

Nr. 1719. Która firma wyrabia noże do skrobania kartofli?

Nr. 1720. Która firma wyrabia widelce i noże?

Nr. 1731. Która z firm krajowych lub zagranicznych dostarcza maszyny do dekatyzowania materjałów?

Nr. 1736. Która fabryka może dostarczyć urządzenie oraz maszyny do wyrobu kafli (kafle piecowe) oraz podać wskazówki co do urządzenia i uruchomienia takiego przedsiębiorstwa?

Nr. 1737. Która firma krajowa wyrabia rolety do drzwi i okien?

Nr. 1738. Jak należy skomponować płyn do polerowania metali i by preparat ten był rozpuszczalny w wodzie?

Nr. 1740. Która firma wyrabia korpusy do lemieszy i odkładnie do pługów oprócz firmy Ventzkiego, Grudziądz?

Nr. 1741. Prosimy o podanie fabryk krajowych, wyrabiających maszyny do krajania mięsa, lewary do kiełbas, młynki do pieprzu oraz inne artykuły, wchodzące w zakres potrzeb rzeźnictwa.

Nr. 1746. Która firma ma zastępstwo fabryki armatur Schäfer u. Budenberg Magdeburg - Buckau?

Nr. 1748. Która firma w Polsce dostarcza hurtownie opony i dętki samochodowe, marki „Friestone"?

Nr. 1749. Która fabryka wyrabia maszyny dla produkcji łyżek blaszanych i aluminium?

Nr. 1750. Która fabryka wyrabia maszyny do wytwarzania śrutu ołowianego?

Nr. 1751. Która fabryka wyrabia formy metalowe do odlewu różnych przedmiotów wchodzących w zakres ołowiu i cynku?

Nr. 1755. Która firma dostarcza surowe powozy wyjazdowe z okuciem i bez okucia?

Nr. 1756. Gdzie można nabyć t. zw. „Boyce Ite", amerykański płyn, stosowany jako domieszka do benzyny?

Nr. 1757. Które firmy dostarczają lub urządzają większe suszarnie do owoców?

Nr. 1760. Która firma wyrabia gwoździe zdobnicze (Verzierungsnägel) z dużemi i małemi główkami, jasne i oksydowane?

Nr. 1761. Która firma wyrabia rolki do foteli (Möbelrollen)?

Nr. 1762. Która firma wyrabia sprężyny galwanizowane (Möbelfedern)?

Nr. 1763. Która firma wyrabia zamki do szaf, szuflad i kłódek?

Nr. 1764. Która firma wyrabia haki do wieszania kapeluszy druciane poniklowane?

Nr. 1765. Która firma wyrabia blachy mosiężne do obijania mebli?

Nr. 1766. Która firma wyrabia gwoździki pomosiądz. do przybijania okuć mosiężnych na meble?

Nr. 1767. Która firma wyrabia miechy kowalskie?

Nr. 1768. Która firma wyrabia gwintowniki?

Nr. 1769. W jaki sposób można odświeżyć zczerniały mosiądz?

Nr. 1771. Która firma wyrabia lichtarze?

Nr. 1773. Prosimy o wskazanie fabryk lub wytwórni w Polsce wzgl. źródła, gdzie możnaby nabyć aparaty do gaszenia ognia (t. zw. Trockenfeuerlöscher).

Nr. 1774. Kto i gdzie fabrykuje blaszanki i puszki blaszane do płynów i past do czyszczenia metali?

Nr. 1778. Które firmy krajowe dostarczają żelazo płaskie w rozmiarze 350 $\times$ 40 mm (potrzebna ilość ca. 20 mtr.)?

Nr. 1779. Które firmy krajowe dostarczają szyny do kolejek wąskotorowych (powiatowych)?

Nr. 1780. Która firma może dostarczyć 100 kałamarzy szkolnych, a mianowicie porcelanowy słoik do atramentu w zasuwce cynkowej do przyśrubowania w ławki?

Nr. 1781. Uprasza się o podanie adresu firmy, wyrabiającej podkówki do obuwia.

Nr. 1782. Która firma krajowa wyrabia wiory stalowe?

Nr. 1785. Która firma wyrabia łapki --łakowe na szczury?

Nr. 1786. Która firma dostarcza gałki porcelanowe do piecyków kuchennych (szabaśników)?

Nr. 1787. Która firma dostarcza deszczułki jaworowe, dębowe, bukowe, gruszkowe itd. krajowe i zagraniczne?

Nr. 1788. Która firma dostarcza dykty klejone do robót piłeczkowych?

Nr. 1797. Kto wyrabia w Polsce rury do ram rowerowych (Fahrradrohre)?

Nr. 1798. Która fabryka krajowa wyrabia młynki do palenia kawy i zboża?

Nr. 1800. Prosimy o podanie adresu przedstawiciela warszawskiego firmy „The Home Construction Co Ltd.".

TOWARZYSTWO AKCYJNE

FABRYK BUDOWY TRANSMISJI, MASZYN i ODLEWNI ŻELAZA

J. JOHN W ŁODZI

Własne biura sprzedaży:

W WARSZAWIE Aleje Jerozolimskie 51 — **WE LWOWIE** Zyblikiewicza 39 — **W POZNANIU** Cieszkowskiego 8 — **W KRAKOWIE** Basztowa I. 24

W KATOWICACH Batorego 4 — Adres telegraficzny: **„TRANSMISJA"** — **W LUBLINIE** Krakowskie-Przedmieście 58

PĘDNIE (transmisje). Łożyska samosmary. Wieszaki. Wałki. Sprzęgła stałe i rozłączane: kłowe i cierne. Koła pasowe i linowe. Naprężacze pasów. Kierowniki pasowe. Wykonanie dokładne. Kontrola sprawdzianami różnicowemi Produkcja masowa na skład; terminy krótkie.

KOŁA zębate czołowe i stożkowe z zębami obrabianemi na specjalnych automatach.

TOKARKI pociągowe, szybkotnące z wałkiem pociągowym do toczenia i śrubą pociągową do gwintów. Budowa mocna. Wykonanie serjami bardzo dokładne. Wrzeciona szlifowane. Każda tokarka próbowana i kontrolowana protokularnie.

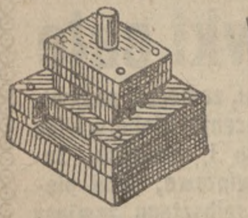
WIERTARKI kolumnowe ze skrzynką biegów (8 szybkości) i samodzielnym posuwem wrzeciona (4 szybkości) dla wiercenia otworów do 32 i 40 mm.

KOTŁY STREBEL'A, oryginalne do ogrzewań centralnych.

WALCE młyńskie i inne przedmioty żeliwne utwardzone.

RUSZTY ekonomiczne własnego systemu i wszelkie odlewy.

2639 **Dostawa ze składów lub w terminach krótkich.**

WYKROJNIKI

TŁOCZNIE

wszelkiego rodzaju wykonuje szybko i tanio

Fabryka Maszyn Precyzyjnych

„Inventia" Tow. Akc. Poznań

ul. Łazarska 6 Nr. tel. 60-36

2957

Fabryka kabli

2949

Mechanische Draht- & Hanfseilerei G. m. b. H.

Gdańsk

dostarcza z własnej fabryki po nader przystępnych cenach:

manila i sisal liny transmisyjne, liny konopniane, klej rybacki, liny druciane dla rozmaitych celów, surowe i wisal konopie, pakuły, powrozy smołowane.

Nowe przedsiębiorstwo! **Popierajcie wyroby krajowe!**

„MIEDZIANKA"

Górnośl. Wytwórnia Wyrobów Miedzianych i Metalowych

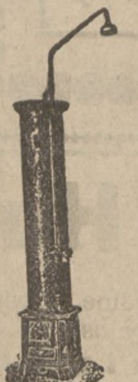
Sp. z o. o.

Katowice II, ul. Krakowska 2

poleca jako specjalność własnej fabrykacji:

Kotły i kociołki miedziane w całości wykute z jednej sztuki w różnych formatach i wszelkich wielkościach do potrzeb domowych i dla zakładów przemysłowych jak: masarni, cukiernictwa, farbiarni, destylacyj, gorzelni itp.

Wanienki kuchenkowe z miedzi do gorącej wody z muszlą i kranikiem mosiężnym, ładnie polerowane. — Kilka wielkości.

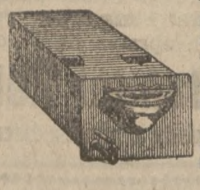
Balony miedziane do wody sodowej. 2074

Filtry i chłodniki.

Piece kąpielowe z basenem z czystej miedzi z połyskiem, z baterją niklow.

Czaszki do kotłów miedzianych wszelk. wymiarów, dnem płaskiem i okrągłem gotowe dla kotlarzy z oszczędnością w materjale i szwejsowaniu.

Wszelkie naczynia kuchenne i domowe z blachy miedzianej po najtańszej cenie.

Cennik i oferty na żądanie. — Dostawa krótkoterminowa. — Dla odsprzedających stosowny rabat.

St. Malinowski, Śrem

Fabryka maszyn i wozów - Odlewnia żelaza i spiżu

Założ. w roku 1886 — Telefon nr. 17

poleca:

wszelkie maszyny i narzędzia rolnicze, jako specjalność młocarnie szerokomłotne, maneże, wszelkiego rodzaju walce oraz bryczki, wolanty, polowczyki, wozy robocze, karawany, **wozy mieszkalne**, do walcy szosowych i pługów parowych.
Wykonuje się wszelkie odlewy żeliwne i spiżowe według własnych lub nadesłanych modeli.

2003

Młocarnie szerokomłotne VISTULA
Młocarnie z przymykami
Walce, kieraty
Siekacze do buraków
Sortowniki ziemniaków
Maszyny do czyszczenia zboża
Sieczkarnie bębnowe
do zapędu mechanicznego stojące i na wozach
Sieczkarnie tarczowe
Koła transmisyjne

wykonuje jako długoletnią specjalność

A. P. Muscate

Fabryka Maszyn T. z o. p.

TCZEW (Pomorze)

2096

Polskie Fabryki Maszyn i Wagonów

L. ZIELENIEWSKI S. A. LWÓW

Telefon nr. 7-82 — **ul. św. Marcina 11**

Urządzenia kompletnych gorzelni
Remont i modernizacja gorzelni.
Kotły parowe. — Kotlarnia miedzi.
Silniki wiatrowe. — Odlewnia i warsztat mechaniczny. — Ogrzewanie wodne i parowe. — Spawalnia elektryczna i gazowa.

2652

Przyjmuje i załatwia wszelkie zlecenia dla fabryki krakowskiej.

"TRADE MARK"

Oliwki całe

klameczki, zameczki paskwilowe (Ekscentertriebe) w kilku systemach i modelach, zakrętki gwintowe, gałki piecowe do rejbsztang, zawiasy poleca firma

K. HOGENDORF - RZESZÓW

Należy zwracać uwagę na powyższy znak ochronny, bo kupcy niesumienni sprzedają mój towar za zagraniczny (Wiedeński)

2972

Produkty Hut Górnośląskich

jakoto:

Żelazo sztabowe, taśmowe, uniwersalne, dźwigary, korytka, blachy żelazne, cynkowe i pocynkowane, rury do gazu, wody i pary, podkowy, osie itp. dostarczamy w ładunkach wagonowych krótkoterminowo

po oryginalnych cenach i warunkach Syndykatu Polskich Hut Żelaznych

Na żądanie służymy wyczerpującą ofertą i terminem dostawy. Zamówienia z rozdrobnioną specyfikacją i mniejsze ilości wykonujemy z naszego bogato zaopatrzonego składu po najtańszych cenach składowych. Również polecamy łaskawej uwadze nasz **hurtowy oddział narzędzi i maszyn, różnych towarów krótkich żelaznych** itp. Przy wszelkich zapytaniach uprasza się o podanie potrzebnych ilości i dymensji.

2981

Katowicki Handel Żelaza Sp. z o. o., Katowice

Biuro ul. Młyńska 37 — Składy z własną bocznicą kolejową Katowice-Dąb — Telef. 13, 14 i 165

DZIAŁ BUDOWLANY i DRZEWNY

Konieczność reorganizacji giełdy drzewnej.

Już od dłuższego czasu mamy giełdę drzewną z siedzibą w Bydgoszczy, centrum przemysłu drzewnego w Polsce. Pomimo to o działalności giełdy mało co się słyszy, a jej znaczenie i rola w ekspansji przemysłu drzewnego na rynkach zagranicznych — **jest prawie żadna.** W dalszym ciągu Gdańsk odgrywa pierwszorzędną rolę w naszym eksporcie drzewnym i tam kształtują się właściwie ceny i warunki dostawy drzewa polskiego zagranicę.

Powszechnie wiadomo, że w eksporcie naszym drzewo odgrywa pierwszorzędną rolę i dziś wynosi przeszło 25 proc. wartości całego wywozu naszego. Wiemy również, że największym w Polsce właścicielem lasów jest skarb państwa. Około 25 miljonów metrów sześciennych rocznie, jako normalny przyrost masy drzewostanów, przeznaczone jest do wyrębu i sprzedaży. Z tej ilości przynajmniej 20%, i to drzewa najlepszego, eksportujemy zagranicę. **Eksport nasz odbywa się bezplanowo i przy najmniejszej zmianie konjunktury na rynkach zagranicznych, względnie przy wzroście apetytu pośrednika gdańskiego, zamiera na krótszy, względnie dłuższy czas.** Śmiało rzec można, że pośrednik gdański, odnosi największe korzyści przy eksporcie drzewa polskiego, kosztem w pierwszym rzędzie właściciela lasów, a potem kosztem przemysłowca drzewnego.

Przyczyną tego zjawiska jest fakt, że drzewo z Polski nie ma wyrobionej i stałej marki co do jakości obróbki, jak również wartości technicznej drewna. Dopiero w Gdańsku nadaje mu pośrednik odnośne cechy, czyli standaryzuje towar. Do tej roli „pośrednika-brakarza" gdańskiego odbiorca zagraniczny ma zaufanie. W rezultacie tego obstalunki na dostawę drzewa z Polski otrzymuje przeważnie pośrednik gdański, któremu jednocześnie odbiorca towaru udziela taniego kredytu na warunkach bardzo dogodnych.

Ponieważ, jak mówiliśmy powyżej, właścicielem lasów jest przeważnie skarb państwa, któremu z punktu widzenia gospodarki narodowej zależeć powinno na możliwie racjonalnem wykorzystaniu bogactw naturalnych kraju, spodziewać się więc należy **rychłej reorganizacji dotychczasowych metod działania i w tej dziedzinie państwowej gospodarki.** Oczekujemy od rządu inicjatywy i pewnych posunięć w kierunku konsolidacji stosunków w naszym przemyśle drzewnym, jak również w sprawie ekspansji przemysłu drzewnego na rynkach zagranicznych. Wielkie imprezy poszczególnych przedsiębiorstw, zmierzające bądź w formie związku eksporterów, bądź w formie koncernów do zdobycia korzystniejszych warunków kredytu i dostawy towaru zagranicę, sprawy tej w jej całej rozciągłości nie załatwią, a w poruszonem tu zagadnieniu są to czynniki wtórne. W danym wypadku chodzi o ujęcie sprawy z punktu widzenia szerszego, ze stanowiska ogólnej polityki gospodarczej. Zdaniem naszem należy rozpocząć od standaryzacji materjałów drzewnych, pochodzących z Polski, jak również selekcji naszych przemysłowców i kupców drzewnych. Powojenne i poinflacyjne czasy specjalnie w tej branży przemysłu i handlu wywarły niemiłe skutki. Bez sanacji w tym kierunku nie zdobędziemy właściwego dla nas stanowiska na rynku drzewnym zagranicznym i pozostaniemy nadal na pasku pośrednika gdańskiego.

Do przeprowadzenia podanych wyżej zadań powołaną jest, zdaniem naszem, giełda drzewna w Polsce. Planu reorganizacji giełdy w tym kierunku podawać tu nie będziemy. Nadmieniamy tylko zasadnicze funkcje giełdy, zmierzające do ujęcia całokształtu poruszonej tu sprawy, a mianowicie:

1) Do giełdy drzewnej należeć powinny wszystkie przedsiębiorstwa przemysłu drzewnego, odpowiadające ustalonym warunkom.

2) Sprzedaż materjałów drzewnych zagranicę odbywać się winna, zasadniczo za pośrednictwem maklerów giełdy. Kontrakt sprzedaży, zawarty bezpośrednio z odbiorcą zagranicznym, winien być przedłożony giełdzie do wiadomości i ewidencji. (Dziś już przedstawia się oryginalny kontrakt Bankowi Polskiemu dla uzyskania zaświadczeń walutowych).

3) Przy giełdzie drzewnej powstać powinna organizacja przysięgłych brakarzy dla fachowego badania i kwalifikowania jakości i gatunku wyrobionego na eksport materjału drzewnego. Również brakarze są instruktorami i doradcami małych warsztatów przemysłowych (tartaków) co do sposobu wyróbki i jakości towaru, mającego zapotrzebowanie na rynkach zagranicznych w danej chwili.

4) Materjał drzewny, przeznaczony na eksport nie powinien wyjść poza granicę państwa bez dowodu brakarza giełdy, że odpowiada warunkom w kontrakcie przewidzianym.

Wacław Walter.

Polsko-czeska konkurencja w handlu drzewnym.

Jeżeli chcemy mówić o konkurencji polsko-czeskiej w dziedzinie eksportu drzewa, natenczas zaznaczyć należy, że w dziale tym Czechosłowacja stale cofa się, Polska tymczasem kroczy pomału choć pewno naprzód.

Dane statystyczne wykazują, że Czechosłowacja wywoziła z początkiem roku 1925 o 130.000 tonn drzewa więcej od Polski, obecnie eksport z Polski tego artykułu przewyższa wywóz czeskosłowacki o 240.000 tonn. Wywóz drzewa tartego z Polski przewyższał zawsze eksport z Czechosłowacji. Z powodu wojny celnej z Niemcami straciła wprawdzie Polska połowę swego rynku zbytu dla drzewa tartego w Niemczech (utrzymał się jedynie wywóz desek do Niemiec) i była zmuszona szukać gdzieindziej rynku zbytu na drzewo. Straty w eksporcie, poniesione wskutek wojny celnej, powetowała Polska w ostatnich czasach, wywożąc w kwietniu b. r. rekordową ilość 135.000 tonn drzewa tartego, przeważnie do Anglji, Czeskosłowacki wywóz drzewa tartego naodwrót, nie dorównywujący nawet w połowie eksportowi polskiemu, skurczył się w r. b. jeszcze bardziej: w pierwszym jego kwartale ograniczył się do jednej czwartej wywozu polskiego zaś w kwietniu r. b. stosunek ten wypadł dla Czechosłowacji jeszcze bardziej niekorzystnie, wykazał bowiem zaledwie jedną szóstą.

Jeszcze niekorzystniej dla Czechosłowacji rozwija się wywóz drzewa okrągłego. Czechosłowacki eksport skurczył się tu w ciągu jednego roku z 100.000 tonn o jedną trzecią, podczas gdy wywóz polski wzrósł z 24.000 tonn do 100.000 tonn. Wywóz papierówki z Czechosłowacji obniżył się w ciągu ostatniego roku do jednej trzeciej, natomiast eksport papierówki z Polski powiększył się trzykrotnie i dopiero w kwietniu b. r. znacznie zmniejszył się skutkiem ciasnoty kapitału na rynkach niemieckich, który spowodował, że Niemcy zaczęli przerabiać własne zapasy surowca przy równoczesnem ograniczeniu dowozu. Eksport drzewa kopalnianego z Czechosłowacji skurczył się w przeciągu ostatniego roku do jednej czwartej, podczas gdy

wywóz z Polski zwiększył się czterokrotnie, a w kwietniu b. r. osiągnął cyfry jeszcze wyższe. Na tę niekorzystną dla Czechosłowacji konkurencję polską na zagranicznych rynkach drzewnych wskazują sfery interesowane, skarżąc się równocześnie na bardzo dotkliwy dla wewnętrznej konjunktury import drzewa z Polski do Czechosłowacji i to po 6.000 tonn miesięcznie, podczas gdy w r. b. dostarcza sześć razy więcej. W tej proporcji wzrósł przeciętny miesięczny wywóz z Polski do Czechosłowacji drzewa kopalnianego z 2.000 na 14.000 tonn, papierówki z 300 na 7.000 drzewa okrągłego z 2.000 na 9.000, oraz drzewa tartego z 1.400 na 4.000 tonn. Od lutego b. r. jest Czechosłowacja w ogólnym handlu zagranicznym odnośnie drzewa kopalnianego pasywną; co do iglastego drzewa okrągłego i papierówki, obniżają się czeskosłowackie aktywa z każdym miesiącem w znacznym tempie, Czechosłowacja jest zatem na pewnej drodze do pasywności w branży drzewnej. Zainteresowane koła czeskosłowackie przygotowują się do obrony interesów, wobec tak dotkliwej dla nich konkurencji polskiej. Kilka tygodni temu odbyło się w Karniowie walne zebranie Związku Przemysłu Tartakowego dla Śląska i Póln. Moraw, na którem przedmiotem obrad była ta właśnie kwestja. Na zebraniu zapadła rezolucja następująca: „Wobec tego, że stale wzrastający dowóz polskiego drzewa tartego przy równoczesnem podnoszeniu się cen krajowego surowca tartakowego coraz bardziej zaostrza stagnację na krajowych rynkach drzewnych, wyraża się niniejszem żądanie, aby dowóz polskiego drzewa tartego został ograniczony w sposób jaknajdalejidący już ze względu na dostateczne pokrycie zapotrzebowania przez krajową produkcję drzewa tartego. Naodwrót, w interesie zdolności konkurencyjnej krajowego przemysłu drzewnego na rynkach zagranicznych, domaga się Związek utrzymania nieograniczonego dowozu surowych materjałów drzewnych z Polski, ze względu na to, że zbyt na wspomnianych rynkach będzie możliwy tylko o tyle, o ile kalkulacja cen produktów czeskosłowackiego przemysłu drzewnego oparta będzie o konkurencję ceny polskiego surowca". Jest to rezolucja znamienna, nad donioslością której winny zastanowić się kompetentne czynniki w Polsce.

S.

Drobne wiadomości

Szkoła ceramiczno-ceglarska w Poznaniu.

Istniejąca szkoła ceramiczno-ceglarska w Poznaniu przygotowuje personel pomocniczy oraz kształci teoretycznie i praktycznie przygotowanych podmistrzów i mistrzów dla przemysłu ceglarsko-ceramicznego. Kurs trwa dwa półrocza, od 15 października do 15 kwietnia, w międzyczasie obowiązkowa praktyka w cegielniach. Wymagane przygotowanie: Szkoła powszechna lub 2 klasy szkoły średniej ogólnokształcącej, 2 lata praktyki ceramiczno-ceglarskiej, albo 4 klasy szkoły średniej, ewentl. szkoła rzemieślniczo-przemysłowa bez praktyki w cegielniach.

Nowelizacja ustawy budowlanej.

Na skutek energicznych zabiegów Związku Miast Polskich, miarodajne czynniki rządowe zobowiązały się przyspieszyć nowelizację ustawy o rozbudowie miast. Nowelizacja ustawy przeprowadzona będzie w tym sensie, że cały podatek państwowy od lokali będzie przekazywany przez rząd poszczególnym komitetom rozbudowy miast.

Tunel podmorski w Japonji.

W przyszłym roku zostanie rozpoczęta budowa tunelu kolejowego pod dnem morza, który będzie łączył główną wyspę Japonji z południową wyspą Kinszon. Długość tunelu będzie wynosiła 3 klm. Kredyty na cel ten zostały przez rząd japoński już wyznaczone.

Otworzenie delegatury Związku gdańskich przemysłowców drzewnych w Warszawie.

Z dniem 1. czerwca br. otworzyła w Warszawie firma „Verband der Holzindustriellen", Gdańsk—delegaturę, której zadaniem jest skoordynowanie jej działalności z zamierzeniami polskich sfer przemysłu drzewnego. Delegatem jest p. Marjan Kirsch, sekretarz delegatury Rady Związku Przemysłowców Małopolski w Krakowie. — Adres Delegatury: Warszawa, Nowy Świat 50.

Eksport krzeseł giętych z Polski.

Jak nas informują, eksport krzeseł giętych do Anglji trwa nadal. Obecnie ładuje się do Londynu od 3 — 4 wagonów tygodniowo. W sezonie, liczba ta — jak wiadomo — zwiększa się kilkakrotnie. Zaznaczyć należy, że krzesłami giętemi ostatnio silnie interesuje się Ameryka i jest nadzieja, że ten rodzaj przemysłu wywalczy sobie tam, nawet bez większych trudności, poważny rynek zbytu. Krzesła gięte idą przedewszystkiem na pokrycie zapotrzebowania sfer robotniczych. Polski przemysł mebli giętych, który w tak krótkim czasie prawie całkowicie zdobył rynek angielski, przez stałe udoskonalanie się, zakreśla coraz większe kręgi swojej ekspansji. Wysokie cło stoi na przeszkodzie dalszemu silniejszemu rozwojowi eksportu naszego. Wobec tego czynione są zabiegi o utworzenie zagranicą warsztatów, któreby montowały eksportowane tam części. Za fracht do Anglji płacą obecnie od 5 — 6 pensów od krzesła.

Rynek materjałów budowlanych - drzewa - metali - żelaza i węgla

MATERJAŁY BUDOWLANE.

Wilno, 1. 9. Ceny hurtowe materjałów budowlanych loco skład Wilno. Wapno białe I gat. 6—6.5 gr. za 1 kg, — II gat. 5—5.5 gr, gips 12 gr, cement 17 zł. za beczkę 180 kg, cegła budowlana normalna 85 zł. za 100 szt. (z dostawą).

Białystok, 3. 9. Cement 7 zł, wapno 4 zł, gips 5 zł. za 100 kg, papa 4.50—5.00 za rolkę, smoła prepar. 30—35 gr. za kg.

Lublin, 3. 9. Na rynku materjałów techniczno - budowlanych panuje duże ożywienie. Notowano: papę nr. 80 zł. 11.80, nr. 100 — 10.50, nr. 120 — 9.30, korjolit nr. 1 — 19.20, nr. 2 — 18.00. Ceny detaliczne, zapotrzebowanie duże, tendencja mocna.

Poznań, 3. 9 .Towarzystwo Akcyjne **„Materjał Budowlany"** w Poznaniu notuje obecnie: w ładunkach wagonowych, cement portlandzki pierwszorzędnej jakości, pakowany w beczkach po cenie zł. 7.50 za 100 kg, pakowany w workach po cenie zł. 7.00 za 100 kg, mniej dla odsprzedawców 45 proc. dla konsumentów 40 proc. rabatu. — Ponieważ poszczególne grupy wytwórców cementu rozpoczęły pertraktacje co do ponownego zawarcia ogólnego Syndykatu cementowego, przeto należy się liczyć, iż obecnie bardzo wysoki rabat, udzielany z powodu silnej konkurencji, będzie odwołany.

SZKŁO.

Warszawa, 3. 9. Szkło budowlane za m² loco fabryka w nawiasach loco skład: szkło okienne 2 mm 4.10—4.20 (4.50), 3 mm 8.20—8.40 (9.00) i 4 mm 11.25.

DRZEWO.

Warszawa, 3. 9. „Arborpol" (Złota 71, tel. 282-12) notuje ceny swych wyrobów za m. kw. loco skład: Forniery dębowe i jesionowe od 0.80—1.00, dykty masywne jesionowe i dębowe pół cal. od 5.50—6.50 zł. takież 5/8 cala od 4.50 do 5.50 zł, takież ¼ cala od 3.50—4.50 zł. Zamówienia wykonywa się od najdrobniejszych do wagonowych. Skład zaopatrzony we wszelkiego rodzaju blejonki, dykty, forniery krajowe i zagraniczne.

Gdańsk, 3. 9. Na angielskim rynku drzewnym poprawiły się ceny drzewa polskiego. Za budulcowe bale sosnowe (deals i battens) płacą Ł 12.5 do Ł 12.10 za standart c. i f. Londyn. Za deski świerkowe niesortowane (U/S) grub. 5/8 do 1i pół cala, szerokości 4 cale i wyżej przy zwykłych długościach (przycięte 14/15 stóp) płacono Ł. 14, a wymiary trudniejsze Ł 14.5 za standart c. i. f. Dobre deski i bale brzozowe (czyste) Ł. 23.10 za standart c. i. f. Naogół popyt na drzewo eksportowe do Anglji jest wielki i bez trudności sprzedawać można nawet największe partje.

METALE.

Warszawa, 2. 9. Pomimo statystyki, wykazującej zmniejszenie się zapasów, pomimo kończącego się strajku angielskiego i związaną z tem nadzieją na duże zapotrzebowanie ze strony przemysłu angielskiego — ceny metali na rynkach międzynarodowych kształtowały się w ubiegłym tygodniu zniżkowo. Szczególniej Londyn wykazał zniżkę — co przypisują w znacznej mierze wpływom spekulacji i rynku pieniężnego.

Miedź zamknęła tydzień Ł 58 i pół za standart i 66 i pół za elektrolit — ten ostatni szczególniej obniżył kurs odpowiednio do Nowego Jorku, gdzie kurs cofnął się do 14.22 centów. Mówią, że międzynarodowy kartel miedzi napotyka na trudności w Ameryce i to prawdopodobnie wpływa zniżkowo na kursy.

Cyna zachowywała się oporniej, straciła tylko 1 Ł w porównaniu z poprzednim tygodniem. W przeciwieństwie do innych metali nie miała tendencji słabszej, statystyka bowiem wykazuje, że wysyłki ze Straits w sierpniu wynoszą tylko 4.750 tonn, tj. o 10 procent mniej niż w poprzednim tygodniu. Spodziewać się należy, że kurs może w najbliższym czasie przekroczyć Ł 300. Ameryka kupuje w dalszym ciągu znaczne ilości.

Ołów spadł na 32 3/16 Ł wskutek znacznych dowozów. Niepokoje w Meksyku nie zaważyły zupełnie na rynku. Cena w Nowym Jorku pozostaje bez zmiany 8.90 centów, mimo to konsumenci powstrzymują się od zakupów.

Cynk mało stracił tylko 7/16 Ł poczem lekko zwyżkował do Ł 34¹/16. Anglja wskutek strajku zależna jest całkowicie od importu z Belgji, Niemiec i Polski.

Berlin, 2. 9. Urz. not. w R. M. za 1 kg. Miedź elektrolityczna, dostawa zaraz cif Hamburg, Brema lub Rotterdam (za 100 kg) 136, miedź rafinada 99—99.3 proc. — 123 i pół do 124 i pół, standart 120—120 i pół, standart na wrzesień 64 i pół do 64 trzy czwarte, oryginalny surowy cynk hutniczy (w woln. obr.) 68 i pół do 69 i pół, cynk w płytach remelted zwykłej jakości handl. 60—61, oryginal. aluminium hutnicze 98—99 proc. w blokach, sztabach walcow. i ciągnion. 2.30—2.35, dtt w sztabach walcow. i ciągnion. 2.40—2.50, nikiel czysty 98—99 proc. — 3.40—3.50, antymon Regulus 1.25 do 1.30.

METALE SZLACHETNE.

Berlin, 2. 9. Srebro ca 0.900 w sztabach za kg. 85¼ do 86¼, złoto w woln. obrotach za gram 2.79—2.82, platyna w woln. obrot. za gram 13.50—14.50.

Londyn, 2. 9. Zamkn. Srebro 28¹¹/16, na dost. 28¹³/16 d za 1 uncję.

WYROBY METALOWE.

Warszawa, 2. 9. „Polska cynkownia", Warszawa. Piękna nr. 11a, notuje następujące ceny za kg. fr. wagon st. Warszawa: blacha ocynkowana I gat. 20 ark. w snopku 1.15 zł. — 22 ark. w snopku 1.20 zł.

Warszawa, 2. 9. Dom handlowy **A. Gepner, Warszawa, Grzybowska 27,** podaje obecne ceny orjentacyjne półwyrobów metalowych na rynku warszawskim za kg: blacha miedziana — cena zasadnicza zł. 4.50, drut oraz pręty miedziane zł. 5.40, blacha mosiężna, cena zasadnicza zł. 4.30, drut mosiężny 4.50, pręty mosiężne 4.00.

Warszawa, 2 .9. Ceny na gwoździe pozostają bez zmiany, słaby ruch budowlany odbija się ujemnie, w obrotach notowano za skrzynkę gwoździ budowlanych 3 calówki 8.25 zł, 4 calówki 8.50 zł. netto kasa loco skład.

PRZETWORY NAFTOWE.

Hamburg, 2. 9. Ceny hurtowe hamburskie dla olejów mineralnych i tłuszczów zestawione przy współudziale Komisji do notowaina i związku firm, biorących udział w handlu olejami mineralnemi. Benzyna lekka (o c. g. 0750) 31.80, ciężka (o c. g. 0750) 70 29.80, olej gazowy 10.30, maszynowy lekki Visc. ca 3 przy 50 C przy punkcie wrzenia 165 C 20.50, maszynowy średni Visc. ca 4 przy 50 C przy punkcie wrzenia 175 C 22, maszynowy i motorowy Visc. ca 5, 6 przy 50 C przy punkcie wrzenia 185 C 25, maszynowy i motorowy ciężki Visc. ca 9 przy 50 C przy punkcie wrzenia 190 C 30, — Visc. ca 15 — 165 C 35.50, osiowy ciemny 15.50, cylindrowy amerykański przy punkcie wrzenia 240 C 21, — 280 C 26.50, — 300 C 47.60, — 320 C 52.25, — do przełączników 25.50, — do chłodnic 27, — do transformatorów 32.75, — do wiertarek rozpuszczalny w wodzie biały 31.50, — do przędzarek rozpuszczalny w wodzie jasny 32.50. — samochodowy średnio gęsty Visc. ca 10 przy 50 C 40.25, — gęste Vretrek.nplnn płynny Visc. ca 8 przy 50 C 35.50, — średnio gęsty Visc. ca 10 przy 50 C 40.25, — gęste Visc. ca 12 przy 50 C 42.75. — tłuszcz do przekładni samochodowych 55—85 oclony. stałe smary maszynowe jasno-żółte 85° 48 oclone, opłata za beczkę wynosi 6.30, cło wynosi 12, tendencja spokojna. Ceny rozumieć należy za 1000 kg. wyjąwszy beczki loco skład Hamburg.

WĘGIEL.

Warszawa, 2. 9. Ceny hurtowe za 1 tonnę franco wagon stacja załadowania. Koks karwiński — 63 zł, koks górnośląski twardy — 39.80, koks górnośląski miękki — 39.80, węgiel kowalski myty cieszyński — 63, węgiel górnośląski gruby — 32.60, węgiel dąbrowski gruby — 29.80 zł.

Złoty w dniu 2 września 1926 r.

Gdańsk przekaz 57.38—57.52, gotówka 57.58—57.72, **Berlin** przekaz na Warszawę i Poznań 46.53—46.77, na Katowice 46.43—46.67, gotówka 46.56—47.04, **Bukareszt** przekaz 23.50, **Czerniowce** przekaz 2325, **Nowy Jork** przekaz 11.25, **Zurych** przekaz 57.50, **Londyn** przekaz 45.00, **Amsterdam** przekaz 25.00, **Ryga** przekaz 65, **Medjolan** przekaz 304, **Praga** przekaz 378 do 384, gotówka 377—380, **Wiedeń** przekaz 77.55—78.05, gotówka 77.30—78.30, **Budapeszt** gotówka 78050—81080.